

Α Φ Ω Ν Α . . .

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἕνα φιλικὸ κύκλο τὸ βράδυ ἐκεῖνο δὲν μποροῦσε νὰ στρώσῃ καμμιά ὀμιλία. Εἶναι κάτι τέτοιες ἄτυχες ὥρες στὶς συντροφιές, πού ὅλων θαρρεῖς ὁ νοῦς παθαίνει ἀπὸ ἐπιδημικὴ ξέρα. Προσπαθεῖ ὁ καθένας ναῦρη κάτι, πού θὰ μποροῦσε νὰ ἐνδιαφέρῃ καὶ τοὺς ἄλλους· μὰ τοῦ κάκου. Κι' ἂν κἀνὴ κάποια ἀρχή, κάποια δοκιμὴ, μὲ τὰ πρῶτα του λόγια βρῖσκει μιὰ ἀδιαφορία καὶ μιὰ κρυάδα ὀλόγουρά του, πού τ' ἀφήνει νὰ πέσουν κάτω, καθὼς ἀφήνει τὸ δέντρο τοὺς ἀκαιροὺς μαραγκιασμένους καρπούς του.

Καὶ περνοῦσε ἔτσι ἡ ὥρα, πληχτικὴ γιὰ ὅλους καὶ στενόχωρη γιὰ τὴ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ, πού θεωροῦσε τὸν ἑαυτό της καὶ κάπως ὑπεύθυνο γιὰ τὴν πλήξη τῶν καλεσμένων της.

Γιὰ νὰ πῆ κάτι καὶ γιὰ νὰ δώσῃ κάποιον εὐθυμο τόνο στὸ γενικὸ νύσταγμα τῆς συντροφιάς, τῆς ἤρθε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ λαϊκὸ ρητὸ πού λένε σὲ τέτοιες ὥρες σιωπῆς:

— Κάποιος ἄμοιρος γεννιέται.

Δὲν τὸ φαντάστηκε βέβαια πὼς αὐτὰ τὰ κοινὰ καὶ συνηθισμένα λόγια θὰ ἦταν ἡ σπίθα, πού τ' ἀναβε ἀξαφνα καὶ θὰ ζωήρευε τὴ σβυσμένη φωτιὰ τῆς ὀμιλίας.

Τ' ἄρπαξε ἀμέσως ὁ θεῖος τῆς ὁ Γεράσιμος, πού κοντά σέ ἄλλες ιδιοτροπίες εἶχε καὶ τὴ συνήθεια νὰ συζητῇ καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ κάθε τί, πού οἱ ἄλλοι τὸ παραδέχονται σὰν μιὰ ἀλήθεια χωρὶς κανέναν ἔλεγχο, χωρὶς καμμιὰ ἀντίρρηση:

—Μιὰ ἀνοησία, πού τὴν πρωτοεἶπε κανένας φλύαρος καὶ τὴν ἔχαψαν οἱ ἄλλοι καὶ τὴν ἔγραψε ὁ λαὸς στὸν κώδικα τῆς σοφίας του μαζί μὲ τόσες ἄλλες ἀνοησίες. Ἐν τὴν ξαναεἶπε τώρα ἐσὺ σὰν παπαγάλος, Ρωξάνη, ἐπρόσθεσε ἀλλάζοντας καὶ μαλακώνοντας τὴ φωνή του, δὲν ἔχεις καμμιὰ εὐθύνη, καὶ οὔτε βέβαια γιὰ σένα λέω ὅτι λέω.

—Ἀλήθεια, εἶπε ἀνάβοντας τὸ δωδέκατο τοιγάρου του ὁ ἀπόστρατος συνταγματάρχης, θὰ ἦτον περιέργο νὰ ἐξετάζῃ καὶ νὰ βρῖσκη κανένας τὴν ἀρχὴ κάθε λαϊκοῦ ῥητοῦ.

—Αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολο, ἂν ὄχι ἀδύνατο, ξαναεἶπε ὁ θεῖος ὁ Γεράσιμος τραβῶντας μὲ τὰ δυὸ χέρια τὶς ἄσπρες φαβορίτες του κρεμαστὲς σὰ φτερὰ σκοτωμένου γλάρου καὶ χαρακτηριστικὲς τῆς κεφαλλονίτικης καταγωγῆς του. Ἐμένα μ' ἐνδιαφέρει νὰ ἐξετάζω κάποτε τὴ μωρία τῆς λαϊκῆς σοφίας. Γιατί τάχα ἂν γεννηθῇ κάποιος τὴν ὥρα, πού φλυαροῦμε, συζητοῦμε, κακογλωσσοῦμε, βριζόμαστε—αὐτὸς ὁ κάποιος θὰ εἶναι καλόμοιρος, καὶ γιατί δὲ θ' ἀχῆ στὸν ἥλιο μοῖρα ἂν γεννηθῆκε πρὸ ὀλίγης ὥρας, πού ἔτυχε νὰ σωπαίνωμε; Τέτοια θαματοουργὴ ἐπιρροὴ θ' ἀχῆ ἢ μωρολογία μερικῶν ἀνθρώπων στὸ μέλλον ἑνὸς αἰῶνου νεογέννητου παιδιοῦ!

—Ἐγὼ ἔχω τὴν ἰδέα, εἶπε ὁ τρίτος, ἕνας καθηγητῆς τῆς ἱστορίας, μετρῶντας κάθε ἀργὸ λόγο του μὲ τὸ γλίστρομα ἑνὸς κόκκου τοῦ κεχρὶμπαρένιου κομπολογιοῦ του, πὼς ὁ λαὸς δὲ βρῖσκει τίποτε κακὸ στὴ σιωπῇ, ἀλλὰ κάτι ἄδειο, κενό, κάτι ἀρνητικό, καὶ γι' αὐτὸ δὲ λέει: κάποιος κακόμοιρος γεννιέται: λέει ἄμοιρος, κ' ἔχει διαφορὰ τὸ ἕνα ἀπ' τ' ἄλλο.

—Ἴσως δὲν ἔχεις ἄδικο, εἶπε μὲ συγκατάβαση ὁ θεῖος ὁ Γεράσιμος. Πραγματικῶς κάθε τι πού κάνει κρότο, πού φωνάζει, πού διαλαλεῖ τὴν παρουσία του καὶ βροντολογᾷ τὴν ἐνέργειά του, παίρνει σημασία, θεωρεῖται πὼς εἶναι κάτι σπουδαῖο, δυνατὸ, καὶ ἠρωϊκὸ καμμιὰ φορὰ. Τὸ ἄφωνο,

τὸ ἀτάραχτο, τὸ ἀσάλευτο, τὸ κρυμμένο δὲν τὸ προσέχει κανένας — εἶναι τὸ τίποτε, τὸ μηδενικό, τὸ ἀρηνητικό! Καὶ ὁμως στὴν ἀλήθεια συμβαίνει τὸ ἐναντίο.

— Ὅχι δὰ πάντα τὸ ἐναντίο, τόλμησε νὰ πῆ ἡ Ρωξάνη.

— Πάντα, σοῦ λέω, εἶπε μ' ἐπιμονή ὁ θεῖος της, χτυπώντας τὴ γροθιά στὸ τραπέζι. Ὁ μῦθος τοῦ Κριλὼφ μὲ τὸ ἀδειανὸ βαρέλι, ποὺ κυλώντας κάνει κρότο σὰν νὰ εἶναι τούμπανο, ἐνῶ τὸ γεμάτο κυλᾷ ἄφωνα, ἐφαρμόζεται σὲ ὅλα. Ὅσο πιο μαροὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι κι' ὅσο πιο ἀμαθεῖς, τόσο περισσότερο μιλοῦν· δὲν τῶχετε παρατηρήσει;

Ὅλοι ἔσκυψαν λίγο τὸ κεφάλι γιὰ νὰ μὴ δεῖξουν πὼς ἐναντιώνονται στὴν ἐπίμονη ἰδέα τοῦ θεῖου τοῦ Γερασίμου, ἂν καὶ τὴ θεωροῦσαν κατὰ βιάθος σὰν παραδοξολογία. Κ' ἐκεῖνος παίρνοντας θάρρος:

— Θαρρεῖτε πὼς θὰ σωπαίναμε τόση ὥρα ἐδὼ καθισμένοι γύρω στὸ τραπέζι τῆς Ρωξάνης ἂν, ἀντὶ νὰ εἶμαστε κάπως μορφωμένοι καὶ διανοητικῶς ἀνεπτυγμένοι ἄνθρωποι, εἶμασταν ἄξαφνα μιὰ συντροφιὰ ἀπὸ βαρκάρηδες, ἀγωγιάτες, νεροκουβαλητάδες γύρω στὸ τραπέζι μιᾶς ταβέρνας;

Ὅλοι ἐγέλασαν ἀκούοντας τὴν παραξένη αὐτὴ ὑπεράσπιση τῆς σιωπῆς τους, ποὺ τοὺς εἶχε τόσο στενοχωρήσει τὸ βράδυ ἐκεῖνο.

Ὁ θεῖος ὁ Γεράσιμος πῆρε πιά δρόμο:

— Νὰ σᾶς πῶ· ἔχω μιὰ ἀπέραντη περιφρόνηση στὰ λόγια· στὰ ὠραῖα λόγια, στὰ μεγάλα λόγια, στὰ κούφια λόγια. Ὅποτε πῆγα σὲ θέατρο κι' ἄκουσα ὄρκους ἐρωτικούς, φοβέρες, παλικαριές, κατάρες, ἀναθέματα, κι' ὅλα αὐτὰ τὰ φουκοκωμένα ἀέρα ἀσικιά, ἔλεγα μέσα μου: Ψέματα, ψέματα! Τίποτε δὲ θὰ κάνουν ἀπ' αὐτὰ ποὺ λένε. Ἄν τὸ εἶχαν στ' ἀλήθεια ἀπόφαση νὰ τὸ κάνουν, δὲ θὰ τὸ τοιχοκολλοῦσαν στοὺς δρόμους.

Ὁ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας γιὰ νὰ τὸν κουρδίσει περισσότερο ρώτησε:

— Ἐχετε κανένα πρόχειρο παράδειγμα ἀπ' τὸ θέατρο γι' αὐτὰ ποὺ λέτε;

— Μάλιστα. Ἄς πάρουμε τὸν Ἀμλέτο καὶ τὸ Λαέρτη.

Θυμᾶστε τὴ σκηνὴ τῆς ταφῆς τῆς Ὀφηλίας; Τί ξεφωνητὰ κάνουν καὶ πῶς χτυπιοῦνται καὶ δέρονται σὰν ὑστερικές γυναῖκες καὶ καικιῶνται γιὰ τὴ ἀδερφικὴ ἀγάπη τοῦ ὁ ἕνας, γιὰ τὸν ἔρωτά τοῦ ὁ ἄλλος, καὶ ξεσνερίζονται καὶ παραβγαίνουν ποιὸς εἶν' ἀξιὸς νὰ θαφτῆ ζωντανὸς μαζί της καὶ ποιὸν θὰ σκεπάσῃ μεγαλύτερος σωρὸς χῶμα, σὰν τὸ βουνοὶ τῆς Ὀσσας;

—Μιὰ θαυμάσια σκηνή, θεῖε! φώναξε μ' ἐνθουσιασμό ἡ Ρωξάνη.

—Μιὰ θαυμάσια ψευτιά! βροντοφώνησε ὁ θεῖος ὁ Γεράσιμος. Ἄς θαφτοῦν λοιπόν! Τί κοκκορεύονται; Ἄν τὸ εἶχαν σκοπὸ, πουλάκι μου, θ' ἄφηναν τοὺς ἄλλους νὰ φύγουν χωρὶς νὰ ποῦν τίποτε κ' ὑστερα θὰ γύριζαν ἄφωνα κ' ἀποφασιστικὰ νὰ τὸ κάνουν. Ἐνας ποὺ τῶκανε μιὰ φορά, ἄς μὴν ἦτον πρίγκιπας Δανὸς οὔτε εὐγενὴς γιὸς αὐλάρχη κ' ἄς μὴν τὸν ἔπλασε ἥρωά τοῦ ὁ Σαίξπηρ, ἔτσι τῶκανε — ἄφωνα.

—Ἐκανε ποτὲ ἄνθρωπος τέτοια θυσιά; ρώτησε ὁ ἀπόστρατος συνταγματάρχης μ' ἕναν τόνο δυσπιστίας, ποὺ φανέρονε πὼς αὐτὸς βέβαια δὲ θὰ ἦτον ἀξιὸς νὰ τὸ κάνῃ.

—Μάλιστα, καπετάνιε μου.

—Καὶ τί ἦτον αὐτὸς ὁ κατὰ τὴν ἐκτίμησή σας ἀνώτερος ἀπ' τὸν πρίγκιπα Ἀμλέτο κ' ἀπ' τὸ γιὸ τοῦ αὐλάρχη;

—Ἦτον ... ἕνας ἀγροφύλακας.

—Μὰ ποῦ; πότε; πῶς δὲν ἔτυχέ ποτε νὰ μοῦ πῆτε ἕνα τέτοιο μοναδικὸ πρᾶμα; εἶπε μὲ περιέργεια ἡ Ρωξάνη.

—Θὰ ἦτον ἔλλειψη σεβασμοῦ στὴν ἄφωνα αὐτὴ θυσιά νὰ βγῶ νὰ τὴ διαλαλῶ ἐγώ. Μὰ ἀπόψε ἀλλάζει εἶναι ἔργο δικαιοσύνης νὰ μιλήσω γι' αὐτὴ! Θὰ σᾶς τὴν πῶ λοιπόν. Καὶ κυττάζοντας τὸ ρολοῖ του: Δὲ θ' ἀργήσῃ, εἶναι πολὺ σύντομη ἡ ἱστορία αὐτὴ καὶ δὲν ἔχει καμμιά πλοκή, καθὼς ὅλα τὰ μεγάλα καὶ τ' ἀληθινά.

Κοντοστάθηκε ξεροβήχοντας σὰν νὰ δίσταζε.

—Λοιπόν; θὰ μᾶς σκάσῃς, Γεράσιμε, γιὰ νὰ μᾶς τὴν πῆς! εἶπε ἀνυπόμονος ὁ ἀξιωματικὸς.

— Σ' ἓνα ἀπ' τὰ νησιά μας, σὲ κάποιο ἀρχοντικό σπίτι — μήτε χωριό, μήτε ὄνομα, μήτε χρονολογίες — ἀνατράφηκαν μαζί δυὸ συνομήλικα, μιὰ κόρη, ἡ ἀρχοντοπούλα, κ' ἓνα παιδί, φτωχόπαιδο τῆς παραμάννας τῆς καὶ τοῦ ἀγροφύλακα· ἑνὸς Ἀργυροκαστρίτη καταδιωγμένου ἀπ' τοὺς Τούρκους, ποὺ εἶχε καταφύγη στὸ νησί, καὶ τὸν πῆρε στὸ χτήμά του ὁ ἀρχοντας καὶ τὸν πάντρευε. Τὸ παιδί ἦτον ὁ σκλάβος, τὸ σκυλί τῆς κόρης ἀπ' τὰ πρῶτα τοὺς παιδιάτικα παιχνίδια, στὴν ἀρχοντικὴ ἔξοχή, ὀλόγουρα στὶς αὐλὲς καὶ στοὺς κάμπους, κάτω ἀπ' τὰ δέντρα. Τὰ χρόνια πέρασαν· ἡ κόρη ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα, μὰ ἀπ' τὸ νοῦ κι' ἀπ' τὴν καρδιά τοῦ παιδιοῦ δὲν ἔφυγε ἡ Κυρά του, καθὼς τὴν ἔλεγε. Βέβαια ἡ κόρη πολὺ λίγο θὰ τὸν συλλογίζονταν· τὸν θυμοῦνταν μόνον τὶς μεγάλες χρονιὰς μέρες γιὰ νὰ τοῦ στείλῃ κανένα μικρὸ χάρισμα ἀπ' τὴν Ἀθήνα, καὶ τὸν ξανάβλεπε τὰ καλοκαίρια ποὺ ξαναγύριζε στὴν ἔξοχή μὲ τὸν πατέρα τῆς γιὰ δυὸ τρεῖς μῆνες. Τότε ὁ Κίττος — ἔτσι τὸν ἔλεγαν — ἀφῆνε τὶς ἐρημιές του καὶ γίνονταν πάλι τὸ σκυλί, ὁ σκλάβος τῆς Κυρᾶς του. Δὲν ἔπαιζε πιά μαζί τῆς· εἶχαν μεγαλώσῃ κ' οἱ δυὸ· αὐτὴ ὠραία μελαχρινὴ κοπέλλα κ' ἐκεῖνος παλικᾶρι μεγαλόσωμο καὶ χεροδύναμο. Ὁ πατέρας του κ' ἡ μάνα του εἶχαν πεθάνῃ. Ἀγροφύλακας τώρα ἦτον αὐτός. Ὅχι μοναχὰ ἀπὸ κληρονομικὸ δικαίωμα, μὰ γιατί δὲ θὰ ἦταν ἄξιος γιὰ τίποτε ἄλλο. Εἶχαν δοκιμάσῃ νὰ τὸν στείλουν στὸ σχολεῖο, νὰ μάθῃ γράμματα καὶ ἴσως νὰ τοῦ δώσουν καὶ κάποια ἀνώτερη μόρφωση, ἀν εἶχε κλίση. Ὁ πατέρας τῆς κόρης τὸν συμπαθοῦσε καὶ θὰ εἶχε ὅλη τὴ διάθεση. Τοῦ κάκου ὅμως· τὸ παιδί αὐτὸ κατὰ τὸ δάσκαλο ἦτον «ἀνεπίδεκτον μαθήσεως», χοντροκέφαλο, σχεδὸν μουγκό, μὲ κόπο τοῦπαιρναν τὰ λόγια ἀπ' τὸ στόμα του, καὶ ὑποχοντριακό, γιατί ἔφυγε ἀπ' τὶς συντροφίες καὶ γύριζε πάντα στὶς ἐρημιές μονάχο. Οὔτε καὶ γιὰ καμμιά τέχνη εἶχε ὄρεξη· τεμπέλη καὶ βλάκα, ἔτσι τὸν ἔκριναν οἱ τεχνίτες, ποὺ τὸν δοκίμασαν νὰ τὸν βάλουν στὴν τέχνη τους. Γεννημένος λοιπὸν γι' ἀγροφύλακας. Τὸν ἔχαναν γιὰ μέρες ἤρχονταν κ' ἔπαιρνε στὸ σακκούλι του ψωμί καὶ κα-

νένα προσφάγι στεγνό, λίγο τυρί, μιὰ χούφτα ἐλιές, κ' ἔφευγε ἀμίλητος ἀπ' τὸ σπίτι. Ἄγριμι σωστό, μὲ δασωμένα μαλλὰ καὶ γένεια πρῶϊμα. Μόνον ἅμα γύριζε ἡ Κυρά του ἤρχονταν κάθε μέρα στὸ σπίτι, μὰ πάντα ἄφωνος. Ἐφερε κάποτε ἓνα λαγὸ ἢ ἄλλο κυνήγι καὶ τῶρριχνε στὸ τραπέζι τοῦ μάγερα μασῶντας τρία λόγια: — Τῆς Κυρᾶς μου! Κι' ἂν ἐκείνη ἔκανε νὰ τοῦ μιλήσῃ, νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, κάτι μουρμούριζε κ' ἔφευγε βιαστικός. Δὲν τὴν ἄφηνε ὅμως ἀπὸ κοντὰ ὅποτε ἔβγαινε ἀπ' τὸ σπίτι. Ἄν πήγαινε νὰ περπατήσῃ στὸ δάσος, κάπου κρυμμένος μέσ' στὰ δέντρα τὴν ἀκολουθοῦσε μὲ τὸ τουφέκι στὸν ὄμο, καὶ τὶς νύχτες τὶς περνοῦσε κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό της. Καὶ εἶχε τὸ λόγου του, δὲν τῶκανε ἔτσι ἀπὸ λόξα. Ἡ δημόσια ἀσφάλεια εἶχε πολὺ σαλευτῆ τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἢ ληστεία τρομοκρατοῦσε τὴν ἀντικρινὴ ἐπαρχία τῆς Ρούμελης καὶ εἶχαν πάντα ἀνησυχία στὸ νησι μὴν περάσουν μὲ καίκι λησταί. Ὁ Κίτσος λοιπὸν ἦτον ὁ ἄγρυπνος φύλακας τῆς Κυρᾶς του. — Σᾶς τὰ συντομέω: Ἐνα καλοκαῖρι, ἡ κόρη ἔπαθε μιὰ φριχτὴ ἀρρώστια, μνηγγίτιδα, καὶ πέθανε στὴν ἐξοχή. Ὁ Κίτσος ποὺ χωρὶς ποτὲ νὰ ρωτήσῃ κανέναν, μὲ τὰ μάτια παρακολουθοῦσε ὅλη τὴν ἀγωνία τοῦ σπιτιοῦ, δὲν ἔλειψε μιὰν ὥρα ἀπ' τὴ θέση του, κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς ἀρρώστης Κυρᾶς του. Ἀμίλητος, σχεδὸν νηστικός, μὲ τὸ τουφέκι στὰ γόνατα, σὰν νὰ τὴ φύλαγε μὴν τὴν πάρῃ ὁ Θάνατος. Μὰ ὁ θάνατος τὴν πήρε, μ' ὄλο τὸ τουφέκι τοῦ Κίτσου. Ἐγινε ἡ κηδεῖα, μὲ τὸ σπαραγμὸ ποὺ γίνεται ἡ κηδεῖα μιᾶς ἀρχοντοπούλας εἴκοσι χρονῶν, ὠραίας καὶ κοσμογαπημένης. Καὶ γύρισαν σύθαμπα ὄλοι συντριμμένοι ἀπ' τὴ λύπη. Μαζὶ κι' ὁ Κίτσος μόνον αὐτὸς ἀκλαυτος, ἀδάκρυτος, ἀμίλητος. — Ἀναίσθητος! ἀχάριστος! ἓνα ζῶο! ἓνα χτήνος! ἔλεγαν ὄλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ ποὺ τὸν ἔβλεπαν ἔτσι. Οἱ ἄλλοι στρώθηκαν νὰ φᾶνε. Αὐτὸς ζήτησε ἓνα κομμάτι ξερὸ ψωμὶ τοῦ μάγερα καὶ τίποτε ἄλλο. Κύτταξε τὴ φωτιά τοῦ τουφεκιοῦ του στὸ λυχνάρι, ζώστηκε τὴν παλάσκα τῶν φυσεκιῶν του κ' ἔκανε νὰ φύγῃ. — Γιὰ ποῦ τῶβαλες, Κίτσο; τὸν ρώτησε ὁ μάγερας. Κι' ὁ Κίτσος μίλησε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ μέρα ἐκείνη:

— Πάω στήν Κυρά μου! — Τί θὰ κάνης στήν Κυρά σου πεθαμένη; Τοῦ εἶπε εἰρωνικά ὁ μάγεραι. — Καὶ σὰν εἶναι πεθαμένη, μονάχη θὰ τὴν ἀφήσω; ... Λοιπόν, τὸ ζῶο αὐτό, τὸ χτήνος, ὁ χοντροκέφαλος καὶ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως τοῦ δασκάλου, δὲν ἔλειψε μιὰ νύχτα ἀπ' τὸν τάφο τῆς Κυρᾶς του. Καθιστὸς κάτω, μὲ τὸ τουφέκι ἑτοιμο στὰ γόνατα, ἀγρουπνοῦσε, φυλάγοντάς τὴν πεθαμένη σὰν ἀπὸ κάποιο κίνδυνο. Πέρασε τὸ καλοκαίρι, ἦρθε τὸ φθινόπωρο, ἄρχισαν τὰ πρωτοβρόχια. Τοῦ ἦτον ἀδιάφορο· αὐτὸς ἔμενε φύλακας τῆς πεθαμένης Κυρᾶς του. Κρύωσε στὰ καλά ὁ καιρὸς καὶ ἀναγκάστηκε νὰ παίρῃ καὶ τὴν κάπα του. Ἦρθε μιὰ ξαφνικὴ χιονιά, τὸ χιόνι στρώθηκε—σπάνιο γιὰ τὸ νησί—τρεῖς σπιθαμές. — Μιὰ μέρα δὲ φάνηκε ὁ Κίτσος· τὴν ἄλλη μέρα τὸν ἀναζήτησαν καὶ τὸν βρῆκαν μὲ τὸ τουφέκι στὰ χέρια, παγωμένον καὶ σκεπασμένον ἀπ' τὸ χιόνι πάνω στὸ χῶμα τῆς Κυρᾶς του.

Ὁ θεῖος ὁ Γεράσιμος, τελειώνοντας τὴν ὁμιλία του, εἶδε πὸς ὁ καθένας ἀπ' τοὺς ἄλλους ἑτοιμάζονταν κάτι νὰ πῇ. Σηκώθηκε καὶ τοὺς σταμάτησε ἀπλώνοντας τὰ δυὸ χέρια μὲ ὀρθὸς τὶς παλάμες:

— Ὁ Κίτσος πέθανε ἄφωνα. Ἄς τὸν ἀφήσωμε καὶ ἔμεῖς ἄφωνα, χωρὶς νὰ τοῦ ἐκφωνήσωμε ἐπιτάφιους λόγους καὶ νὰ τοῦ ἀπαγγείλωμε ἐλεγεία. Καληνύχτα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

